



BİLİM KÜLTÜR VE EĞİTİM

EĞİTİMDEN İSTİHDAMA YETKİNLİK ODAKLI MODEL: MİKRO YETERLİLİK

Doğa Kurtyiğit

İKÜ Öğrenci Dekan Yardımcısı

Son yıllarda eğitim dünyasında sıkça duyduğumuz bazı kavramlar var: nano-dereceler, dijital rozetler, micromasters, specialization programları. Hepsini farklı kurumlarda farklı biçimlerde karşımıza çıksa da ortak bir noktada buluşuyorlar: Öğrenenlere belirli bir beceriyi kısa sürede kazandırıp bunu dijital bir şekilde belgelendirmek.

Akademik alanyazında bu kavramlar çoğu zaman "mikro-kredi" ya da "mikro-yeterlilik" altında toplanıyor. Mikro-yeterlilik, kısaca, belirli bir öğrenme sürecinin sonunda elde edilen beceri ya da bilgi kazanımının ölçülüp doğrulanması anlamına geliyor. Geleneksel sertifikalardan farkı ise hem daha esnek olması hem de dijital ortamda kolayca doğrulanabilir bir yapıya sahip olmasıdır (Kır & Bozkurt, 2022).

Diplomanın Tamamlayıcısı Olarak Mikro-Yeterlilik

Mikro-yeterlilikler "kısa bir öğrenme deneyiminin, açık ve şeffaf kriterlerle değerlendirilmiş hâlinin kaydı" olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım, mikro-yeterliliklerin yalnızca kısa videolar izlemek ya da bir beceriye hâkim olduğunu iddia etmekten ibaret olmadığını; aksine ölçülmüş, değerlendirilen ve doğrulanmış bir öğrenme çıktısını temsil ettiğini vurguluyor.

Önemli bir yanlış anlamayı da düzeltmek gerekiyor:

Mikro-yeterlilikler üniversite diplomalarının yerine geçmeyi amaçlamıyor. Aksine, Üniversitelerin sunduğu kapsamlı akademik eğitimin üzerine, daha spesifik ve güncel beceriler ekleyen bir yapı gibi düşünülebilir. Yani mikro yeterlilikler, pazardaki boşlukları doldurmada ve hedefe yönelik becerilerin hızla geliştirilmesi için fırsatlar sunarak daha geleneksel öğrenme türlerini beslemektedir (Mulligan, 2022).

Günümüzdeki en önemli istihdam sorunlarından biri de yetenek (işgücü) açığı ve beceri uyumsuzluklarıdır. Mikro yeterlilikler, bireylerin istihdam bulmalarını, kariyer geçişi yapmalarını ya da mevcut kariyerlerinde ilerlemelerini sağlayacak yeni beceri kazandırma (reskilling) ve beceri geliştirme (upskilling) olanakları yaratma açısından önemli bir rol oynamaktadır. Mikro yeterlilikler, sektörün ihtiyaç duyduğu belirli beceri ve yetkinlik setlerinin geliştirilmesine son derece faydalı ve hızlı bir çözüm olarak görünmektedir.

Diplomanın tek başına yeterli olmadığı bir dönemdeyiz. İş dünyasının hızla değişen beklentileri karşısında mikro-yeterlilikler; kısa, ölçülebilir ve dijital olarak doğrulanabilir becerilerle eğitimi istihdama bağlayan yeni ve esnek bir model sunuyor.

Neden Bu Kadar Önemli?

1. Dijital dünyada becerilerin belgelenmesi kolaylaşıyor

Dijital rozetler veya mikro-sertifikalar, bireyin hangi beceriyi ne zaman ve hangi düzeyde kazandığını açık bir biçimde gösteriyor. Bu sayede işverenler, adayın yetkinliklerini klasik CV'ye göre çok daha objektif değerlendirebiliyor.

2. Öğrenen için daha esnek bir yapı sunuyor

Mikro-yeterlilikler hem formal (üniversite dersleri gibi) hem de informal (çevrimiçi öğrenme, mesleki eğitim vb.) ortamlarda kazanılabiliyor. Kısa süreli oldukları için özellikle yetişkin öğrenciler ve çalışanlar açısından yaşam boyu öğrenmeyi kolaylaştırıyor.

Kişi hangi beceriyi, ne hızla ve hangi sırayla almak istiyorsa kendi öğrenme sürecini otonom bir şekilde planlayabiliyor.

3. İş dünyası için hızlı adaptasyon imkânı sağlıyor

Sektörlerde ihtiyaç duyulan beceriler artık çok hızlı değişiyor. Mikro-yeterlilik programları, iş gücünün bu değişime ayak uydurmasını mümkün kılıyor. Bu nedenle birçok işveren, yeni uzmanlık alanlarına yönelik kısa ama etkili eğitim programlarını tercih ediyor.

4. Öğrenme toplulukları ve ağ oluşturma imkânı sunuyor

Bu programlara katılanlar, aynı alanda ilerleyen diğer kişilerle bağlantı kurabiliyor. Eğitimin içerisi-

HOLONIQ. MICRO AND ALTERNATIVE CREDENTIALS

Segmenting the Post Secondary Credential Spectrum

Defining the Global Micro and Alternative Credential Spectrum, beyond government led qualification frameworks, is not straight forward. Different stakeholders bring very different perspectives, and this segmentation is by no means exhaustive.

1-10+ hours Short Courses/Badges	500-1000 hours Bootcamps	200-1000 hours Professional Certifications & Licenses	100-1000 hours Non-University Issued Non-Degree 'Certificates'	100-1000 hours University Issued Non-Degree 'Certificates'	1500-5000 hours Degree Programs/ Accredited Programs
- On Demand, Online, Short Courses. - Mostly asynchronous video and resources. - Generally, no formal assessment. 'Peer to Peer' heavy.	3-6 month full-time immersive programs. - Coding, Cyber, Digital Marketing, PM, UX... - Formerly offline, moving online due to COVID. Might go back.	- Professional certifications and licenses. - Generally issued by industry bodies. - Dominated by Question Banks, Study Notes and Test Prep.	'Self-credentialled', employer or industry backed, non-accredited programs. - Google: 'equivalent to a four-year degree'. - Industry backed MOOC Certificates	- University Branded Certificates. Delivered internally or through partners/platforms. - Increasingly credit bearing or some form of recognition/advancement quality.	- National/Regional Qualification Framework Regulated Programs. - Government funding tied to qualification frameworks.
Examples - Degreed - LinkedIn (Lynda.com) - OpenClassrooms - Pluralsight - Skillsshare - Udemy	Examples 42 - General Assembly - Lambda School - Le Wagon - Thinkful - Udemy	Examples - AWS, Cisco, SSCP... - Bar (Law), CFA (Fin)... - CA/CPA/CIA/CERA... - NCLEX... - PE/FE, PMP, PgMP... - USMLE, ABFM...	Examples - Google Certificates, Udacity Nano-Degree - MOOCs w Industry Partners eg EdX MicroMasters, Coursera 'Specializations'	Examples - eCornell - European Micro-credential Framework - University Learning Store - WGU Academy	Examples - TVET Certificates - Associate/Bachelor - Masters/Doctorate 'Sub Bachelor' and 'PG Diploma' in most parts of the world.

<https://www.holoniq.com/notes/micro-and-alternative-credentials-size-shape-and-scenarios-part-1>

ne yerleştirilen çevrim içi ağlar, projeler veya topluluk etkinlikleri hem mesleki hem sosyal anlamda güçlü etkileşimler yaratıyor. Öğrenme süreci yalnızca beceri kazanmakla değil, aynı zamanda bir topluluğa dahil olmakla da zenginleşiyor.

5. Ölçme ve değerlendirmede yapay zekâ desteği alma

Mikro-yeterlilikler, belirli becerilerin değerlendirilmesini gerektirdiği için ölçeklenebilir sınav sistemleri, performans değerlendirmeleri ve proje bazlı ölçümler oldukça önemli oluyor.

Bu noktada yapay zekâ, makine öğrenmesi ve artırılmış gerçeklik gibi teknolojiler devreye giriyor. Literatüre göre yakın gelecekte, iş odaklı becerilerin ölçülmesinde yapay zekâ destekli değerlendirme sistemleri standart hâle gelecek.

Mikro-yeterlilik programları yalnızca "kısa video dersleri"nden ibaret değil.

HoloniQ'nun sınıflandırmasına göre bu programlar:

- 1-10 saatlik kısa modüllerden,
- Yüzlerce saatlik mesleki sertifikalara,
- Binlerce saatlik akredite eğitimlere kadar uzanan geniş bir spektrumda yer alabiliyor. Bu da onları hem öğrenciler hem profesyoneller hem de kurumlar açısından oldukça esnek bir araç hâline getiriyor.

Mikro-yeterlilikler, dijitalleşmenin getirdiği maliyet avantajı ve esneklik sayesinde eğitimde sürdürülebilirliği destekleyen bir yapı olarak da öne

çıkıyor.

Hem kalite güvencesi hem de erişilebilirlik açısından güçlü bir alternatif sunuyor; aynı zamanda toplumun ve sektörlerin değişen ihtiyaçlarına göre hızla güncellenebiliyor.

Sonuç olarak, öğrenmenin modüler bir yapıda birikerek ilerlediği günümüz ekosisteminde mikro-yeterlilikler, eğitim süreçlerinin daha kişiselleştirilmiş, esnek ve beceri odaklı bir yapıya dönüşünün önemli bir göstergesidir. Geleneksel üniversite diplomaları güçlü bir temel sunmaya devam etmekle birlikte, bu temelin kısa süreli ve ölçülebilir beceri setleriyle desteklenmesi artık kariyer gelişiminin ayrılmaz bir bileşeni hâline gelmiştir. Günümüz çalışanları için sürdürülebilir mesleki gelişimin anahtarı, tek bir kapsamlı yeterlilikten ziyade temel diploma + mikro-yeterlilikler + deneyimden oluşan bütüncül bir yetkinlik bileşimine sahip olmaktır.

Kaynaklar

HoloniQ, (2021). *Micro & Alternative Credentials. Size, Shape and Scenarios - Part 1: Four Scenarios and the \$10B Micro and Alternative Credential Market.* <https://www.holoniq.com/notes/micro-and-alternativecredentials-size-shape-and-scenarios-part-1>

Kır, Ş., & Bozkurt, A. (2022). Yükseköğretimde mikro-krediler üzerine kavramsal bir değerlendirme. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 12-29. <https://doi.org/10.29065/usakead.1037617>

Mulligan, K. (2022). *Leveraging Microcredentials to Drive Responsiveness and Engagement.* https://evolution.com/revenue-streams/market_opportunities/leveraging-microcredentials-to-driveresponsiveness-and-engagement/?utm_medium=social&utm_source=linkedin

